



Monumentnummer*: 511669

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 16 november 1999
Kadaster deel/nr 82973/133

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Voorhout	Teylingen	Zuid-Holland

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Voorhout	B			8652

Omschrijving**

Inleiding

De BOLLENSCHUUR werd in 1925 in opdracht van P. van Reisen gebouwd door aannemer Kiebert uit Sassenheim. De bollenschuur bestaat uit een schuurgedeelte met daaraan vastgebouwd een eenlaags aanbouw, waarin oorspronkelijk de opslagruimten en het kantoor waren ondergebracht.

Het is de derde schuur van de vier, die het familiebedrijf langs de Loosterweg liet neerzetten. Van deze schuren resten nog een woonhuis met schuur uit 1885, die ten zuiden van de bollenschuur staan en aan de overzijde van de weg een schuur uit 1928. Deze beide schuren en het woonhuis maken momenteel geen onderdeel meer uit van het bedrijf en zijn ingrijpend gewijzigd.

Na de oorlog (in 1958, 1968 en 1989) zijn aan de noordzijde van de bollenschuur bedrijfsruimten vastgebouwd. In de gevels van de schuur zijn zogenaamde droogdeuren aangebracht; dit zijn dubbele deuren waarmee de ventilatie in de schuur werd geregeld, zodat de bollen met behulp van natuurlijke warmte konden drogen. De droogdeuren in de zuid- en westgevel zijn in 1989 vervangen door hardhouten exemplaren uit een stuk, die echter nog de originele vormgeving hebben. In de aanbouw zijn enkele vensteropeningen gewijzigd.

De schuur werd in 1925 onder andere uitgerust met een elektrische installatie, een lift en 6000 vierkante meter aan stellingen. Van dit interieur is nog een groot aantal onderdelen aanwezig. De lift is later verplaatst en vervangen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



De bollenschuur staat aan de oostkant van de Loosterweg, met de kopgevel naar de weg gericht. Aan de achterzijde van de schuur is een haven gegraven, die via een sloot te bereiken is en het mogelijk maakte om de bollen per boot vanaf de velden naar de schuur te brengen. Op beide kopgevels is de naam van het bedrijf aangebracht: P. van Reisen & Zonen.

In de periode 1850-1940 kwam de grootschalige bedrijfsmatige kweek en handel van bloembollen op. De bollenschuur speelde een belangrijke rol in het teeltproces; de bollen werden er gedroogd, gekoeld, gepeld en verpakt.

Vanaf omstreeks 1900 werden, behalve de eenlaags houten bollenschuren met zadeldak, bakstenen schuren van meerdere bouwlagen onder plat dak opgericht.

De schuur in Voorhout is hier een voorbeeld van. Daarnaast kwam de combinatie van bollenschuur en woonhuis in een bouwmassa voor en werd er meer aandacht besteed aan de vormgeving van het gebouw.

Omschrijving

Op rechthoekige plattegrond opgetrokken bollenschuur, bestaande uit drie bouwlagen onder met mastiek en grind gedekt plat dak. Langs de gehele zuidzijde een eenlaags aanbouw, onder met asfaltpapier gedekt plat dak. De overstekende houten gootlijst rust op klossen. De bakstenen gevels worden horizontaal geleed door siermetselranden met daarin luchtspleten boven de droogdeuren van de schuur. De droogdeuren zijn rechtgesloten en hebben, net als de vensters in de aanbouw, houten kozijnen en waterdorpels. Elke deur is voorzien van vier ruiten.

De gevelindeling van de schuur is symmetrisch: de beide kopgevels tellen drie en de beide zijgevels veertien vensterassen.

De voorgevel (west): boven het gesloten muurvlak van de begane grond op de eerste en de tweede verdieping drie droogdeuren, waarbij de middelste droogdeuren breder zijn. De gevel is op dakhoogte voorzien van twee vierkante hoekpenanten met een getrapte bekroning. Tussen deze penanten is onder de dakrand een witgeschilderd fries aangebracht, met daarin in zwarte letters de firmanaam.

Aan de rechterkant bevindt zich de westgevel van de aanbouw, die eveneens voorzien is van twee hoekpenanten op het dak. In deze gevel is een nieuw venster aangebracht.

De zijgevel (zuid) van de aanbouw bestaat uit, van links naar rechts, twee nieuwe vensters (linker venster bestond oorspronkelijk uit drie ramen met rechts een deur), een deur, een vierruitsvenster, een houten schuifdeur, een dubbele houten deur, een venster en twee samengestelde vensters, die elk bestaan uit vier openslaande ramen met een horizontale roedenverdeling. Boven de aanbouw hebben de eerste en tweede verdieping van de schuur ieder veertien droogdeuren.

De achtergevel (oost) van de schuur is identiek aan de voorgevel, met uitzondering van de begane grond, waarin zich links en rechts een droogdeur bevindt (de middelste droogdeur is dichtgemetseld).

Links, in de achtergevel van de aanbouw, een dubbele houten deur, waarbij elke deur vier ruiten heeft.

De zijgevel (noord) is identiek aan de zijgevel aan de zuidkant; hier is tot aan de eerste verdieping de bedrijfsruimte uit 1958 vastgebouwd.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Interieur: nagenoeg gaaf, met onder meer de stellingen, die de dragende constructie van de schuur vormen. Op de begane grond bevindt zich achter de voorgevel een koelkamer met extra geïsoleerde muren en daarnaast een kamer met een vochtig klimaat: de zogenaamde hol- of boorkamer. Verder zijn in het interieur de ventilatieuiken als onderdeel van de verticale beluchting nog aanwezig, evenals de originele paneel- en schuifdeuren. Aan de achterzijde van het gebouw bevinden zich de restanten van een lier, die gebruikt werd om de bollen van de schepen te halen die vlak achter de schuur afmeerden.

Waardering

De bollenschuur is van algemeen cultuurhistorisch belang als representatief voorbeeld van een grote, op de fabrieksmatige verwerking van bollen gerichte schuur en als onderdeel van de (economische) ontwikkeling van de bollencultuur, zowel regionaal als landelijk.

De bollenschuur is van algemeen architectuurhistorisch belang vanwege de hoge mate van gaafheid in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering van zowel het in- als het exterieur (met name de aanwezigheid van de oorspronkelijke stellingen) en vanwege de kenmerkende architectuur van een grote bollenschuur gebouwd na 1905, onder meer te herkennen aan de hoekpenanten, de symmetrische indeling van de gevels, de groot aangebrachte firmanaam en de in een aparte aanbouw ondergebrachte opslagruimte en kantoor.

De bollenschuur is van stedenbouwkundig belang vanwege zijn opvallende ligging in het vlakke landschap, vanwege zijn ligging aan enerzijds de weg en anderzijds de sloten, van belang vanwege de aan- en afvoer van bollen over het land en het water, en als onderdeel van een reeks bollenschuren langs de Loosterweg.

De bollenschuur is van algemeen belang als gaaf en daarom zeldzaam geworden object uit de geschiedenis van de bollenteelt.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Bollenschuur

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument